

Čtyřicet let se psy

čtete na str. 24

str 6

str 12

str 14

str 15

Od kdy máme městské parky
První sad ve městě vznikl u silnice k nádraží a nesl jméno Valerie.

Veteráni křižovali kraj
Historické bicykly, motocykly i auta se sjely do Balin a Měřína.

Cesta Balinky je křivolaká
Meandrující říčka není nikterak velká, ale rozhodně je zajímavá.

Zámecká kaple ožila
Kaple Neposkvrněného početí Panny Marie prošla opravou, nyní i žehnáním.

VELKOMEZIŘÍČSKO

Zpravodaj města Velké Meziříčí,
periodikum územního samosprávného celku.

Vydává Město Velké Meziříčí,
Radnická 29/1, 594 13, Velké Meziříčí,
IČ 00295671.

Vychází měsíčně v nákladu 5800 výtisků
pro Velké Meziříčí a místní části Hrbov,
Svařenov, Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavice,
Mostiště a Olší nad Oslavou, zdarma.
Evidenční číslo MK ČR E 11 305.

Adresa redakce:
Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí
Šéfredaktorka: Bc. Martina Strnadová
Redaktorka: Tina Kárníková
Redaktor: Petr Chňoupek
Telefon: 566 781 038, 724 063 930
E-mail: velkomezirisko@velkomezirici.cz

Tisk, roznos: SAMAB PRESS GROUP, a. s.,
tiskarna@samab.cz, Česká pošta, s. p.

V případě nedodání zpravodaje se
obrat'te na Českou poštu Velké Meziříčí
(+420954 259 401). Můžete si ho vy-
zvednout také ve vestibulu radnice, pří-
padně v redakci Velkomeziríčka.

*Vydavatel si vyhrazuje právo krátit nebo
upravit příspěvky bez předchozího sou-
hlasu autora, v případě nedostatku místa
je zcela odmítnout. Příspěvky některých
autorů mohou vyjadřovat názory pisatele
a nemusí se shodovat se stanoviskem
vydavatele. Jakékoliv užití a šíření částí
nebo celku obsahu Velkomeziríčka bez
písemného svolení vydavatele je zakázáno.
Neoznačené příspěvky jsou zprávami
vydavatele.*

Toto číslo vychází ve středu 7. srpna
2024 (XXV. ročník).
Uzávěrka příštího čísla je 23. srpna
2024 ve 12:00.

Velkomeziríčko v síti:
www.velkomezirisko.cz
[@velkomezirisko](https://www.facebook.com/velkomezirisko)

**Podklady pro inzerci, blahopřání
a společenskou kroniku přijímáme:**
Pondělí: 13:00-17:00
Středa: 10:00-12:00
Pátek: 8:00-12:00

**PRVNÍ ČÍSLO VELKOMEZIŘÍČSKA
VYŠLO V SOBOTU 1. března 1919.**

Slovo místostarosty

Vážení spoluobčané, milí sousedé,
klid prázdnin narušily dvě mimořádné opravy silnic a s tím související uzavírky. Silnice od Zlatého křížku přes Martinice ke Kozlovu je již zprovozněna a stavba byla dokončena rychleji, než jsme čekali. Proběhne také kompletní výměna povrchu silnice od Ořechova přes Březejc, Dolní Radslavice ke kruhovému objezdu Velké Meziříčí – východ, která způsobí uzavírky ve srpnu a začátkem září. Ranní školní autobusy však budou moci projet stavbou.

Opravy těchto dvou krajských silnic platí Ředitelství silnic a dálnic ČR, které tak nahrazuje škody způsobené nedávnou rekonstrukcí dálnice D1. Informace přišly na poslední chvíli, snažili jsme se všechny tyto akce zkoordinovat tak, aby dopad na dopravu byl přijatelný, aby v žádný okamžik nebyl odříznut Fajtlův kopec nebo místní část Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavice. Stavba vyšla našim požadavkům vstříc. Prosím vás o trpělivost a pochopení, protože termíny uzavírek se mohou mírně měnit kvůli průběhu prací nebo počasí. V určitých chvílích nebude možné přijet k vašim nemovitostem. V případě potřeby se můžete obrátit na stavbyvedoucího – kontakt je uveden na straně 4. Díky za pochopení!

Co se týká cest v majetku města, i ty se dočkají oprav. V nejbližších dnech s největší pravděpodobností uzavřeme smlouvu na opravu 10 úseků cest v různých částech města. Půjde o dvě cesty přiléhající k ulici Nad Gymnázíem, dále podél Balinky – od parkoviště u Kooperativy k Jupiter klubu, ulici Ke Třem Křížům – úsek pod Jordánkem, opravy úseků ulic Čermákova a Mírová, rozšíření cesty pod Světláčkem, opravu komunikace souběžné s horním koncem Karlova (u Petrůvky – Domků), cestu k Loupežníku, nábřeží Balinky od Jelínkovy vily k Bille. Balíček oprav je v hodnotě zhruba 4,5 milionu korun. Zhotovitel může práce zahájit okamžitě, tedy ještě v průběhu srpna. Sledujte web Velkomeziríčka a web města, запиšte se k odběru e-mailového zpravodaje, ať vám neuniknou důležité informace!

V poslední době řešíme nepořádek kolem odpadů. Na příští rok připravujeme novou vyhlášku, která upřesní pravidla pro nakládání s odpady a umožní postihy pro ty, kteří kontejnery na tříděný odpad zneužívají. V tuto chvíli náš úřad řeší dva případy ukládání odpadu mimo kontejnery, a to na ulici Třebíčská (kde nám pomáhá nová kamera) a na ulici Jihlavská. Správná likvidace odpadu je přitom jednoduchá – stačí využít ten správný kontejner. Pokud si nejste jisti, co kam patří, můžete využít sběrný dvůr na Karlově.

Chci se zmínit o nových ředitelkách v našich organizacích. Od 1. srpna vede Dózu Jaroslava Živčicová a ZŠ a MŠ Mostiště Hana Hladíková. Od 1. září pak nastoupí do Jupiter klubu Adéla Šoukalová. Přeji jim hodně úspěchů a děkuji jejich předchůdcům za odvedenou práci.

**Užívejte si léta,
Martin Kaman
místostarosta VM**

Kolem křížku už je nový plot

Kolem křížku na Třebíčské ulici, na křižovatce s ulicemi Nádražní a Bezručova, je nový plot.

Je z modřínového dřeva, které zůstane bez nátěru, aby přirozeně zestárla. Na podzim pak budou kolem křížku vysázeny nové květiny.

Křížek na Třebíčské ulici stojí už více než dvě stě let. Má dlouhou a bohatou historii, o níž nám vyprávěla Marie Rípparová: „Ve starší literatuře se uvádí, že tento kříž je z roku 1775. Rok pořízení se sice ověřit nedá, ale na mapě 1. vojenského mapování z tehdejší doby je skutečně zaznamenán. Postavila ho rodina Maloušková z Oslavice č. 9 na svém pozemku. Původně se nacházel na samé hranici oslavického katastru. Později se hranice katastru několikrát posouvaly,

takže dnes stojí kříž ve Velkém Meziříčí, ačkoli svoje místo neopustil.

Až k tomuto kříži vyprovázeli v minulosti obyvatelé města svoje syny a dcery, kteří odcházeli do učení na řemesla nebo do služby do Vídně. Zde se s nimi loučili, ať už odjížděli s formany nebo šlapali pěšky. Později je vyprovázeli k nádraží, když odjížděli vlakem.

Kříž byl opraven v roce 1946 včetně ohrádky. Ohrádka byla několikrát opravována i později, většinou obyvateli okolních domů. Po obou stranách kříže rostly v ohrádce dlouhá léta lípy. Z důvodu špatného stavu musely být počátkem 21. století odstraněny a místo nich byla zasazena jen jedna, netypicky mimo ohrazení.“

Petr Chňoupek

Město koupilo opakovaně použitelné kelímky

Město Velké Meziříčí nakoupilo lavičky z recyklovaných plastů, kontejnery na bioodpad a opakovaně použitelné kelímky i s přenosnými myčkami.

Získalo na ně stotisícovou dotaci z Fondu Vysočiny – z programu Odpadů a oběhové hospodářství 2023. Lavičky určené pro Sportoviště VM jsou rozmístěny v Kunšovci, na ulici Nová u hřiště a na ulici Karla Pánka. Deset kusů kontejnerů na bioodpady Technické služby VM rozmístily v ulicích Demlova, gen. Jaroše, gen. Jaroše,

Františkov, U Světlé, Nad Kunšovcem, Nad Sýpkami, Pionýrská (u Elišky), Pionýrská a na Školní k bytovkám.

To nejdůležitější, co se však podařilo v rámci dotace pořídit, jsou opakovaně použitelné kelímky i s přenosnými myčkami, které budou užívány na městských kulturních akcích ať už na náměstí během kulturního léta nebo v budoucnu v synagoze, případně jinde ve městě nebo místních částech při pořádání kulturních a sportovních akcí.

-zf-

V prodejně COOP na Hlinišťích nakoupíte i v noci

První automatizovaná prodejna COOP ve Velkém Meziříčí zahájila provoz. Lidé tu nakoupí kdykoliv – čtyřadvacet hodin denně po sedm dní v týdnu.

Prodejna na Hlinišťích s touto novou službou zákazníkům je nejen první v našem městě, ale i první ze všech 108 prodejen COOP družstva Velké Meziříčí. „Důvod zavedení automatizované prodejny je ekonomický, zkracujeme otevírací dobu prodejny o dvě hodiny. Navíc, Hlinišťe jsou mladým sídlištěm a řada lidí se vrací z práce po 16.–17. hodině, kdy jsme zavírali. Tímto jim vyjdeme vstříc, aby si mohli v klidu nakoupit i později. Také předpokládáme, že mladí lidé rádi využijí moderní technologie, aplikace,“ uvedl předseda představenstva velkomeziříčského družstva COOP Jaroslav Pavlíček.

Co tedy k nakupování po běžné pracovní době potřebujete? Mít platební kartu, bankovní identitu a stáhnout si do svého chytrého telefonu speciální aplikaci. To je vše. „Vzhledem k tomu, že je to vázáno na bankovní identitu, týká se nakupování zákazníků 18+, takže tímto způsobem můžeme nabízet i alkohol a cigarety,“ vysvětlil Jaroslav Pavlíček.

V době, kdy v prodejně není obsluha, hlídají ji kamery napojené na umělou inteligenci. Ty vyhodnotí každé nestandardní chování zákazníka, který se při příchodu i odchodu z prodejny musí přes bankovní identitu přihlásit. V případě, že by se někomu během nakupování vybil telefon, je proto u pokladny k dispozici i nabíječka.

Martina Strnadová

ŘSD nyní opravuje silnici z Meziříčí do Ořechova

Silnice kolem Velkého Meziříčí poškozené při modernizaci D1 opravuje během prázdnin Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD). Pojí se s nimi nutné uzavírky. Jde o úseky od Zlatého křížku do Kozlova a od kruhářce na Karlově až do Ořechova.

„Jsme rádi, že ŘSD obě silnice opraví, přestože požadavek na uzavírky přišel na poslední chvíli. Snažili jsme se postup prací sladit s naší uzavírkou ulice Nad Gymnáziem tak, aby se lidé vždy nějakou cestou dostali na Fajták. Nejdřív přes Lhotky, posléze přes Martinice,“ uvedl místostarosta Martin Kaman po schůzce se zástupci ŘSD, krajské správy a dotčených obcí.

Oprava silnice od Zlatého křížku přes Martinice do Kozlova začala 15. července a dokončena byla se čtrnáctidenním předstihem. Její otevření proběhlo už 2. srpna ve večerních hodinách.

V pondělí 5. srpna začaly práce na opravě silnice od Ořechova směrem dolů do Velkého Meziříčí. Uzavírky probíhají na etapy. Nejprve, od 5. do 7. srpna, byla uzavřena silnice z Ořechova do Březejce, od 8. 8. se přidá úsek do Dolních Radslavic a od 23. srpna úsek až ke kruhářce na Karlově. Hotovo by mělo být do 4. září.

Vzhledem k tomu, že silnice od Zlatého křížku do Kozlova už je otevřená, do Lhotek a Dolních Radslavic lze jezdit přes

Martinice a Fajtův kopec. „Zhotovitel vyhověl našemu požadavku, aby uzavírka v Dolních Radslavicích přišla na řadu až na závěr rekonstrukce. V tuto chvíli ještě požadujeme, aby v první zářijové dny, bude-li to technicky možné, mohly stavbou projet ranní školní autobusové spoje,“ uvedl místostarosta Martin Kaman.

Z rozhodnutí Odboru dopravy a silničního hospodářství Městského úřadu Velké Meziříčí vyplývá, že 2.–4. září bude umožněn průjezd školního autobusu veřejné dopravy pro spoje mezi 7. a 8. hodinou.

**Martina Strnadová
a Petr Chňoupek**

Upozornění pro vlastníky nemovitostí v uzavřených úsecích

Stavba musí umožnit přístup k nemovitostem, nicméně příjezd autem obecně možný nebude. V nezbytných případech a za podmínky, že to umožní aktuální průběh prací, lze přejezd přes staveniště domluvit se stavební firmou.

Zástupce stavební firmy

Ing. Tomáš Sedlák, tel.: 602 764 526, e-mail: tomas.sedlak@vinci-construction.com

Foto: Tomáš Adam

Na louce sedí obří včela samotářka

Na velkomeziříčských květnatých loukách jsou už třetím rokem vysečené obrazy. Letos tu lze spatřit třeba včelu samotářku i motýla.

„Na květnatých loukách musí zůstat vždy nějaká mozaika neposečené trávy, aby se zachovaly druhy, které tam žijí a rostou. Rozhodli jsme se pojmout sečení trávy kreativněji. Snažíme se o interakci, aby to začalo dávat smysl i lidem, které jinak květnaté louky vůbec nezajímají,“ vysvětlil Jan Oulehla, který

s bratrem obě louky u Penny i na místě bývalého domova důchodců seče tímto způsobem již od roku 2022. V roce 2022 tak na loukách vytvořili z trávy srdce a v něm VM a kopretinu a zvonek, v roce 2023 hlemýždě a letos zájemce potěší u Penny marketu včela samotářka a motýl nad kopretinou a na louce naproti Bille velký motýl.

Obrázky z roku 2023 zachytily ortofotosnímky na portálu Mapy.cz. Vidět je můžete v naší fotogalerii. **Martina Strnadová**

Statek v Balinách je plný dětí

Chaloupecké ekocentrum Baliny pořádá prázdninové tábory. Jedna skupina dětí tu střídá druhou, tvoří, putují z pohádky do pohádky a budují si vztah k přírodě. V současné době se na statku potkávají dva tábory, příměstský pro děti s handicapem a pro rodiny s dětmi.

„Na příměstském táboře máme děti od 9 do 15 let a pohádkového se účastní ti nejmenší. Jsou tu účastníci třeba až z Prahy, většinou s rodiči nebo třeba i s babičkou. Přespávají ve stanech na zahradě,“ uvedla Jana Audy, vedoucí ekocentra. Program mají uvnitř i venku. „Každý den zahájíme novou pohádkou a k ní se pak vážou další aktivity. Včera to bylo o Červené karkulce, pro babičku jsme trhali kytičku, dělali rybízovou šťávu, pekli bábovky na ohni, setkali se s vlkem, stříleli ze vzduchovky. Dnes máme na programu Šípkovou Růženku, takže nás čeká výroba mečů, šperků a parfémů z přírodních materiálů,“ popsala Audy.

V týdnu předtím probíhalo prázdninové dřevořezání pro starší děti, které vyráběly hračky, reliéfy, píšťalky. V sobotu 13. července pro změnu na statek přijely

historické bicykly, aby odtud vyrazily na spanilou jízdu Balinským údolím do Velkého Meziříčí a zpět. Na pobyt v Balinách v létě dorazí i Liga vozíčkářů. „Na podzim připravujeme s místní akční skupinou polytechnické programy pro školy. Děti si u nás vyzkoušejí práci se dřevem a pak budou pokračovat ve školách. Půjde o výrobu ptačích buděk, krmítek, hmyzích hotelů. K tomu se vážou i semináře pro učitele věnované environmentální

výchově, senzitivitě v přírodě,“ doplnila Audy.

V ekocentru je živo celý rok. Na seminářích, zahraničních stážích a výměnných pobytech se tu střídají lidé z celého světa – Švédska, Itálie, Maďarska, Srbska, Slovenska, Rakouska, třeba i z Koreje. „Hodně se teď věnujeme změně klimatu. Máme na toto téma únikovou hru, interaktivní program,“ uzavřela Jana Audy. **Martina Strnadová**

Čechovy sady na dobové pohlednici z dvacátých let

V roce 1995 si zastupitel Milan Kratochvíl na stránkách tohoto listu posteskl, že po pěti letech od sametové revoluce se žalostný stav meziříčských parků nezměnil, a následně poněkud idylicky zavzpomínal na jejich šťastnější minulost. Dneska už víme, že jsme v případě městských sadů vydrželi na výraznější údržbu čekat bezmála další tři desetiletí. Teprve letošní kácení nemocných stromů či obnažené linie někdejších tarasů a cest v nás znovu vzbudily otázky týkající se nejen ideální podoby a budoucnosti městské zeleně, ale také jejího původu a historie. Pojdme se proto podívat na příběh městských parků blíže a uvidíme, že ani v minulosti nebyl zdaleka tak romantický, jak by se ze vzpomínek a drobných pozůstatků mohlo zdát...

Razítko okrašlovacího spolku
s podpisem předsedy Jana Hocha

TEXT: MARTIN ŠTINDL

ZDROJ OBRÁZKŮ: MORAVSKÝ ZEMSKÝ ARCHIV,
PRACOVIŠTĚ VELKÉ MEZIRÍČÍ

Rozlomený štěp Čechových a Riegrových sadů

Historie meziříčských městských parků není především nijak dlouhá. Místní obyvatelé s výjimkou majitelů zámku a představitelů duchovenstva neměli na estetickou „organizaci přírody“ místo ani čas. Jejich vztah k životnímu prostředí byl hlavně praktický. Motivy užitku, výnosu a zušlechtnění

lze najít ještě za výsadbou Františkova či zřizováním školních zahrad ve třetí čtvrtině 19. století. S podobnými pohnutkami – sázení ovocných stromů a košíkářských vrb – přistupoval ke kultivaci obecních strání a břehů původně také místní odbor Národní jednoty pro jihozápadní Moravu. Tento vlastenecký spo-

lek však u nové silnice k nádraží (dnešní Třebíčská) v roce 1891 „založil park, ve kterém vysadil všechny pro řemeslo důležité stromy“. Novému sadu dal jméno Valerie, a položil tak základ veřejným parkům, jejichž zeleně užíváme dodnes.

Ve stejném roce pak odbor Národní jednoty učinil ještě jedno důležité roz-

Park Valerie s pomníkem Leopolda Kučery

hodnutí. Uvědomil si, že jeho úkoly spočívají spíše jinde a za účelem ochrany přírody, památek a probouzení „smyslu pro přírodu a lásku ke všemu krásnému“ podpořil vlastními členy i prostředky založení zalesňovacího a okrašlovacího spolku. Toto sdružení pak v čele s meziříčským notářem JUDr. Leopoldem Kučerou převzalo veškerou péči o zvelebování veřejných prostranství ve městě. A zůstalo jen otázkou času, kdy se podaří pokročit v rozšiřování obecních sadů. Mezitím však první předseda roku 1898 zemřel a do nejstaršího parku pod silnicí přibyl symbolický pomník s jeho jménem.

Příhodná situace k rozšíření sadů nastala v roce 1905, kdy se naskytla příležitost k získání neúrodného a nepřístupného návrší nad katovnou. Na jeho odkoupení musela přispět městská

spořitelna i další zájmová sdružení, ale okrašlovací spolek se už 11. července téhož roku rozhodl uctít jeho pojmenováním památku svého místopředsedy a nedávno zesnulého starosty města Vladimíra Čecha, jenž se těmito partiemí údajně rád procházel. Čechovy sady, osázené podél hlavní cesty třešňovou alejí, 11 javory, 11 modřínů a 800 keří, tak původně tvořily poměrně úzký pruh spojující údolíčko Palatky s Mácovou kaplí.

Do prostoru, které s Čechovými sady spojujeme dnes, park obrazně „sestoupil“ až v roce 1907. Tedy poté, co meziříčsko-vídeňský obchodník Jindřich Paletz prodal obci okrouhlé pole zvané Citera a přilehlé meze nad ní. Jediné rovinatější místo v parku poskytlo prostor pro zřízení hřiště. Hned následujícího roku se

pak tzv. stromková slavnost postarala o optické propojení sadu Valerie, Citery a Čechových sadů do jednoho celku. Školní mládež totiž během ní vysázela na počest 60. výročí panování císaře Františka Josefa I. další řadu třešní a akátů od silnice až k sadům.

V této podobě a rozsahu pak Čechovy sady setrvaly zhruba další dvě desetiletí. Okrašlovací spolek pro jejich údržbu využíval prací zkušeného sezónního zřízence Antonína Melkuse, k jehož úkolům patřily nejen úkony zahradnické a sadařské, ale také osobní dozor o svátcích a nedělích. Od roku 1909 město honorovalo už zahradníky dva, ale ani tato posila nedokázala uchránit park před pustnutím a vandalismem. Třešně na skalnatém podloží usychaly, Kučerův pomník vyžadoval už v dubnu 1915 opravu a v čer-

Údolí Palatky před vybudováním Riegerových sadů

Stavba železničního náspu v roce 1942

venci 1917 „děsivá zdivočelost a otupělost proti napomínání“ přiměla městskou radu k vydání speciální vyhlášky s vyhrůžkou, že „kdo trhá listy a květy se stromů v sadech a u silnic, dopouští se polního pychu, případně krádeže“.

Nové impulsy pro rozšiřování parkových ploch přinesla okrašlovacímu spolku teprve finančně úspěšná hospodářská výstava z roku 1924 a nastolená otázka výběru vhodných pozemků. Po dlouhých diskuzích, které přivedly k rezignaci zasloužilého předsedu Ing. Antonína Večeře (1919–1926), zvítězil v říjnu 1926 projekt vycházející z nabídky paní Anny Srbecké na odprodej dalších čtyř parcel ve svazích nad Palatkami. Tyto pozemky umožňovaly nejen využití tamního březového háje, ale také propojení se stávajícími Čechovými sady. Od listopadu téhož roku proto probíhala výsadba živých plotů a po jejím dokončení se spolek v březnu roku 1928 usnesl pojmenovat novou část po předním staročeském politikovi a někdejším čestném občanovi Velkého Meziříčí Riegerovými sady.

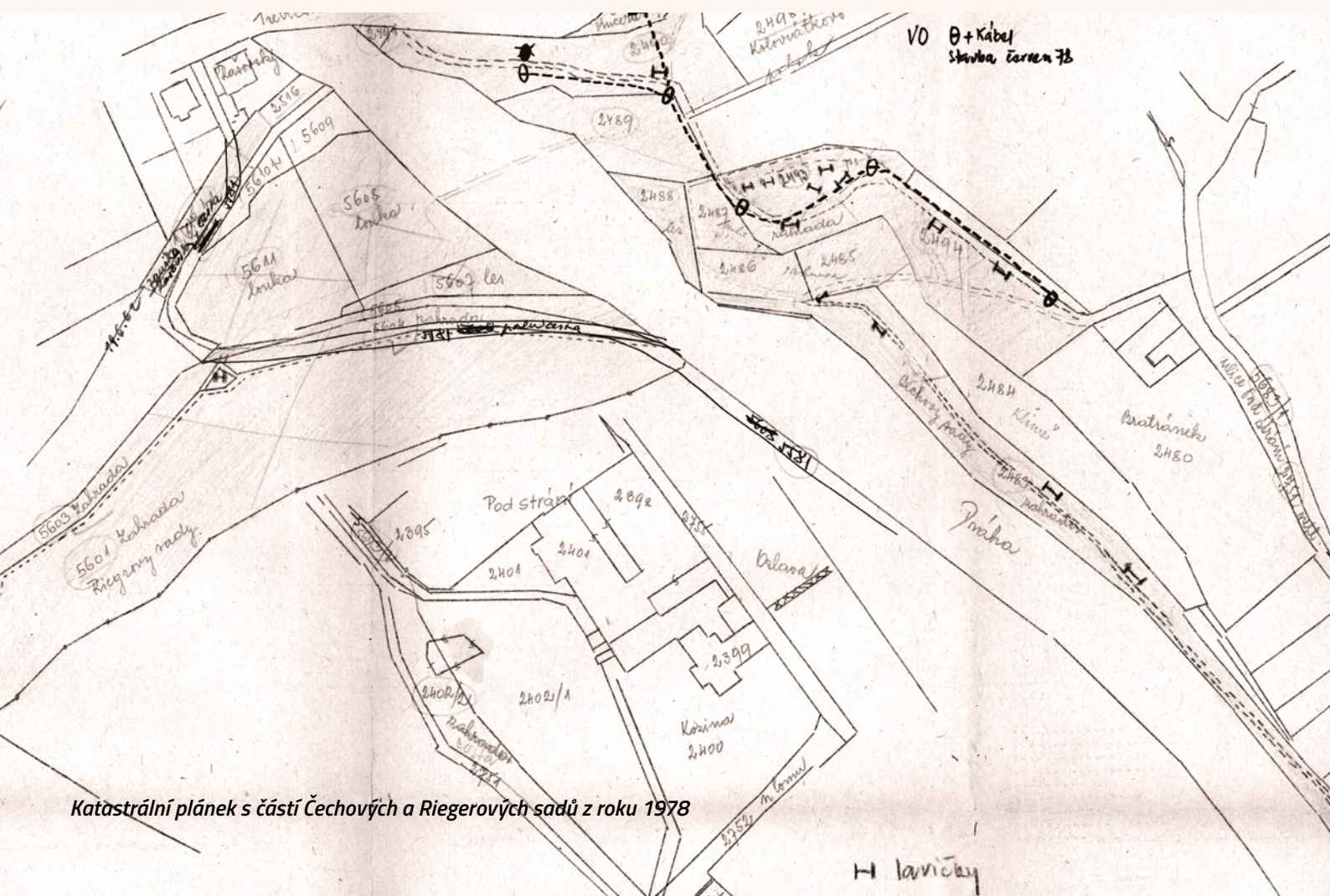
Převážně březový sad s památnou lípou a siluetou Sládkova kříže byl na jaře roku 1935 ještě dozdoben do skály vsazenou pamětní deskou, která nesla jméno nedávno zesnulého předsedy spolku a zakladatele sadů, Václava Myslivce (1858–1930). Šťastné chvíle Riegerových sadů byly tou dobou ale opět sečteny. Myslivcův nástupce Vojtěch Krčmář již v červnu 1932 pozoroval, jak „občanstvo neváží si okrasy města a sady znečišťuje“, a zklamane poukazoval nejen na ničení laviček, odhazování odpadků a svévolné prošlapávání cest, ale také na vysypávání popela a odpadků z vil na Třebíčské ulici.

Smrtelnou ránu nadějně rostoucímu areálu městských parků zasadila stavba železniční trati Velké Meziříčí–Křižanov. Na obranu dopravních stavitelů je třeba podotknout, že nejstarší projekty k ní se začaly objevovat už před vypuknutím 1. světové války, která realizaci pouze na čas zdržela. Plánovaná trajektorie dráhy protínala parkové plochy hůř než sekera. Sta-

vební práce do prostoru Palatek vstoupily v roce 1942. Systematicky vršený násep západním a skalní průlom východním směrem definitivně rozlomil Čechovy a Riegerovy sady na dva oddělené celky a přispěl k zániku mnoha pracně budovaných prvků. Rozsah stavebních prací a válečná nouze otřásl nejen pravidelnou údržbou, ale i chutí obyvatel využívat park k potěše a odpočinku.

Poválečná léta nedovolila v obou sadech víc než pouhou vegetaci zbytků. Stavba dráhy se vlekla do roku 1953. O šest let později byl pro nečinnost zlikvidován hlavní garant a někdejší strůjce celého díla – spolek pro okrašlování a ochranu domoviny. S jeho zánikem přišla i „revoluční“ proměna v péči o veřejná prostranství, kterou po roce 1960 převzaly technické služby. S vítězstvím pracujícího lidu navíc „vyrostl“ městským sadům vážný konkurent v podobě znárodněného zámeckého parku, jenž význam tohoto slova naplňoval s nepoměrně větším úspěchem. Kvalitativní rozdíly jednotlivých parkových ploch popsal zcela bez příkras dobový pasport městské zeleně z roku 1978. Zatímco zámecký park ještě vyhovoval I. kategorii velmi náročné na údržbu, Čechovy sady už tvořily nejméně náročnou zeleň v kategorii IV. a Riegerovy sady se musely spokojit s nejnižší V. příčkou bezúdržbového lesoparku. Seznam zelených ploch z roku 1986 neútěšně rozvrstvení pouze potvrdil...

Úvodem citovaný Milan Kratochvíl se o pár let později už domníval, že: „Dnešní doba produkuje stále více lidí majících radost z práce a dosahujících úspěchů. To vyžaduje i větší veřejné společenské vyžití. Pěkný park a městský sad je jedna z možností, které kromě estetických dojmů toto umožňuje. Je proto nejvyšší čas s tím začít něco dělat i ve Velkém Meziříčí.“ Blížící se devadesáté výročí instalace Myslivcova pomníku by proto mohlo tvořit dostatečně naléhavý moment, kdy i v rozlomeném prostoru městských sadů navážeme na tradici pozitivních zásahů.

Katastrální plán s částí Čechových a Riegerových sadů z roku 1978

Historické slavnosti navštíví Albrecht z Valdštejna

Mušketýři, pikenýři či umění létajících praporů z renesanční Itálie. Návštěvníci velkomeziříčského zámku se pomyslně vrátí o čtyři století nazpět a ocitnou se uprostřed bojů třicetileté války.

Na víkend 7. a 8. září jsou připraveny tradiční historické slavnosti, které se tentokrát ponесou v duchu Albrechta z Valdštejna.

V průběhu celého víkendu bude přichystán bohatý program jak na nádvoří, tak samozřejmě i v zámeckém parku. Na pódiu se budou střídat historické kapely, dobové tance či divadelní představení. Chybět nebude ani šermířské vystoupení v podání velkomeziříčské skupiny TAS nebo dobová módní přehlídka.

Po oba dva dny se v zámeckém parku odehraje tolik oblíbená vojenská šarvátka, které každoročně přihlížejí stovky návštěvníků. Součástí programu bude také slavnostní příjezd samotného Albrechta z Valdštejna a jeho družiny.

Informace budou postupně doplňovány jak na webových stránkách muzea, tak i na sociálních sítích.

-muz-

Pro Matyáška ze Lhotek se vybralo 71 452 korun

Z charitativní akce Fenek Cup, turnaje v malé kopané, vzešlo celkem 142 904 korun. Tato částka bude rozdělena mezi Matyáše Večeře ze Lhotek a Kamilu Jurkovou z Jaroměřic nad Rokytnou.

Na turnaji byl připraven bohatý výběr sladkého i slaneého občerstvení, 100 % zisku z něj je také zahrnuto v celkové částce

pro děti. Návštěvníci si užili i doprovodný program jako například ukázkou psodvů, skákací hrad, rozhovor s MMA zápasníkem Vladimírem Lengálem, velké maskoty, dětskou show Áňa, Pó a pes a podobně. Více informací o akci naleznete na webu www.fenekcup.cz nebo Facebooku/Instagramu Fenek Cup.

Tina Kárníková

5. 7. 2024 v 20:10 se na služebnu MP dostavila osoba, která strážníkům předala malého zaběhnutého psa, ten se pohyboval v ulici Rozkoš. Hlídka MP psa převezla do záchytné stanice města. Následně dohledala majitelku psa, která uvedla, že se jí zaběhli dva psi, ale jednoho již našla. Majitelku strážníci poučili a vyzvali ji, aby si psa vyzvedla.

9. 7. 2024 v odpoledních hodinách zachytila hlídka MP místního bezdomovce, který se dopustil přestupku proti veřejnému pořádku znečištění veřejného prostranství v ulici U Tržiště. Strážníci na místě bezdomovce vyzvali k úklidu nepořádku, který tam způsobil, a uložili mu pokutu příkazem na místě ve výši 1 000 korun.

13. 7. 2024 v 23:00 obdržela MP oznámení o rušení nočního klidu, kterého se dopouštěla skupina osob sedící na lavičkách u obchodního domu Neko. Na místo vyjela hlídka MP. Po příjezdu zjistila, že se jednalo o skupinu osob probírající partnerské vztahy. Po příjezdu hlídky část osob odešla, druhá část prostory opustila po poučení o rušení nočního klidu a vykazání z místa hlídkou.

13. 7. 2024 v 23:50 přijala MP oznámení o rušení nočního klidu, které pocházelo ze zahrádky restaurace Svit. Hlídka na místě osoby poučila, že se dopouští rušení nočního klidu a vyzvala je, aby hovory ukončili. Ty výzvě vyhověly, nebylo proto třeba dalších opatření.

Za uvedené období Městská policie Velké Meziříčí odhalila na katastrálním území celkem 80 dopravních přestupků, které se týkaly především porušování dopravního značení a obecné úpravy silničního provozu.

V městysi Křižanov bylo zjištěno prostřednictvím úsekového měření na základě veřejnoprávní smlouvy za uvedené období celkem 191 přestupků, kdy řidiči nedodržovali nejvyšší dovolenou rychlost. Tyto přestupky byly odeslány příslušnému správnímu odboru k projednání.

Celkem 35 přestupků, které se týkaly veřejného pořádku, majetku, životního prostředí, dopravy, podávání alkoholických nápojů osobám ml. 18 let, se předalo k projednání příslušným správním orgánům, neboť nebylo možné tyto přestupky projednat na místě.

Odpad patří do kontejnerů, nikoli vedle nich

Odbor životního prostředí (ŽP) v této době řeší dva případy odkládání odpadů mimo kontejnery.

Prvním případem je odložení odpadků vedle kontejnerů na Třebíčské ulici. Tam je od poloviny června umístěna kamera, která monitoruje vozidla a umí rozpoznat jejich registrační značku, a to i v noci. Osoba, která zde odpad zanechala, řídila auto firemní či půjčené. Pracovníci ŽP si pozvali majitele automobilu ke sdělení totožnosti osoby. Věc je nyní ve správním řízení.

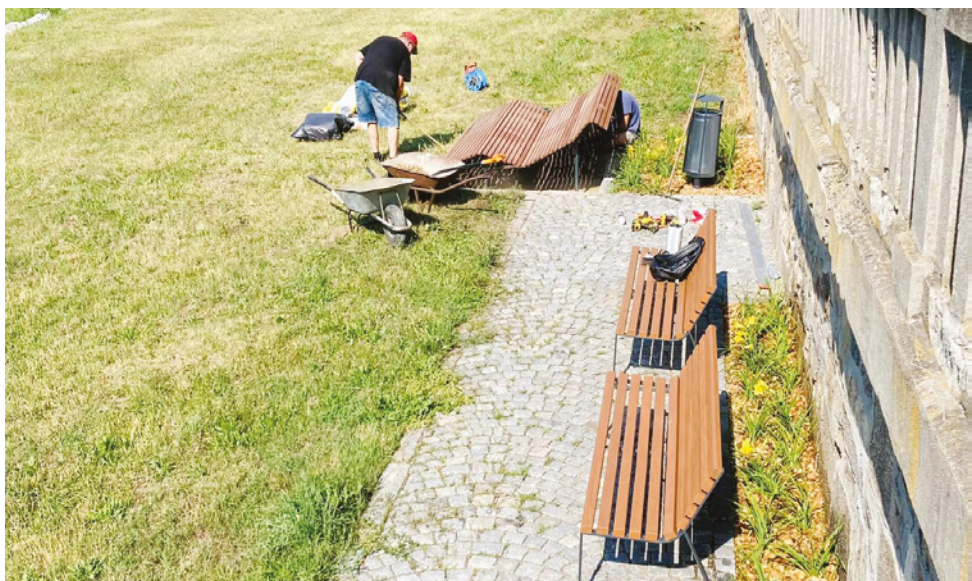
Druhým příkladem je řidič vozidla, který odhodil odpad na krajnici silnice Jihlavské a z místa odjel. O věci informoval všímavý občan ve svém facebookovém příspěvku. Městská policie

pachatele dohledala z rejstříku a kontaktovala jej. Případ nyní řeší odbor ŽP.

Občanům, kteří si nevědí rady se správnou likvidací odpadu, je k dispozici sběrný dvůr na ulici Karlov. Ten je otevřen ve všední dny od 7.00 do 17.45 hodin a v sobotu od 8.00 do 16.45 hodin.

Tina Kárníková

Zákon říká, že přestupku se dopustí každý, kdo odloží odpad mimo místo určené obcí. Čin může vyřešit městská policie blokovou pokutou na místě, pokud se tak nestane, řeší podnět odbor ŽP městského úřadu. Zde je poté možné s pachatelem vést správné řízení o přestupku. Pokuta se může vyšplhat podle závažnosti až do výše 50 000 korun.

Na náplavce je nové lehátko

Na náplavce u soutoku Balinky a Oslavy přibýlo dřevěné lehátko. Je z něj výhled na řeku a Ostrůvek. Lavice je atypický prvek městského mobiliáře, který evokuje říční a sluneční lázně. Poslouží k odpočinku v těsné blízkosti tekoucí vody.

Martina Strnadová

Ordinace Dana Blahy zahájila provoz 5. srpna

Všeobecný praktický lékař MUDr. Dan Blaha otevřel svou soukromou praxi v ordinaci na Hornoměstské ulici. Pacienti se k němu začali registrovat od pondělí 5. srpna.

Registrace probíhá postupně na telefonním čísle 733 766 480, a to pouze

v pracovní době a nikoliv formou SMS. „Prosíme pacienty, aby se ke vstupní prohlídce objednávali. Jejich ošetření včetně předpisu léků bude možné až po registraci. Do té doby zůstávají všichni nadále v evidenci a v péči původního zdravotnického zařízení,“ uvedl Dan Blaha.

-mars-

MUDr. Dan Blaha

všeobecný praktický lékař
Hornoměstská 363/35
594 01 Velké Meziříčí
tel: 733 766 480

Informace pro pacienty:

Parkování vozidel ve vnitrobloku areálu je zakázáno (jde o vyhrazená rezidenční parkovací stání určené pouze pro obyvatele bytové jednotky).

Ordinační doba:

pondělí: 07:00–13:00
úterý: 12:00–18:00
středa: 07:00–13:00
čtvrtek: 07:00–13:00
pátek: 07:00–13:00

Do farnosti přišel nový kaplan

Prvním působištěm novokněze Daniela Martinka se stalo Velké Meziříčí, kam nastoupil na místo kaplana. Daniel Martinek kněžské svěcení přijal 22. června v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně. Primiční mši svatou slavil 29. června v kostele Nejsvětějšího Srdce Páně v Husovicích.

Daniel Martinek pochází z Brna, kde absolvoval osmileté gymnázium, poté dva roky studoval v semináři v Olomouci a poté tři roky v Římě, kde byl semináristou a obyvatelem Papežské koleje Nepomucenum.

Daniel Martinek nahradí na postu kaplana Jana Kříže, který odchází studovat do Říma.

Petr Chňoupek

Volejbal – 1. liga mužů

Rozpis domácích zápasů v tělocvičně u kostela

20. 9. 2024 19:30 VM–Kojetín
4. 10. 2024 19:30 VM–Hr. Králové
12. 10. 2024 17:00 VM–Holubice

1. 11. 2024 19:30 VM–Bučovice
22. 11. 2024 19:30 VM–Blue Ostrava
29. 11. 2024 19:00 VM–Brno

Zprávy od hasičů

Nehoda na dálnici

V neděli 14. července 2024 těsně po dvanácté hodině zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí u dopravní nehody osobního automobilu na 150. km dálnice D1 ve směru na Brno. Hasiči spolupracovali se zdravotníky při ošetření dvou zraněných osob.

Střet cyklistky s vozidlem

V pondělí 15. července 2024 těsně po deváté hodině zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí u dopravní nehody cyklistky a osobního automobilu na ulici Uhřínovské ve Velkém Meziříčí. Hasiči zraněnou cyklistku ošetřili a následně předali zdravotníkům.

Únik nafty

Ve středu 17. července 2024 těsně po třinácté hodině zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí při úniku nafty z neznámého vozidla na ulici Na Spravedlnosti ve Velkém Meziříčí. Hasiči uniklou naftu zaspaly sorbentem.

npor. Jiří Doležal,
velitel stanice Velké Meziříčí

SETKÁNÍ HISTORICKÝCH BICYKLŮ V BALINÁCH BYLO OSLAVOU 135. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČESKÉHO KLUBU VELOCIPEDISTŮ VE VELKÉM MEZÍŘÍČÍ.

Spanilá jízda zaměřila Balinským údolím do Velkého Meziříčí na náměstí, zámek i do Husova domu. Další ročník akce proběhne 12. července 2025 opět v Ekoncentru Chaloupky v Balinách.

VETERÁNI ZAPLNILI MODRÝ STATEK V MĚŘÍNĚ.

Kromě motorek a aut bylo možné zhlédnout staré traktory značky Zetor či velociped. Pátého ročníku se účastnilo kolem patnácti set nadšenců a vystaveno bylo kolem 150 historických strojů.

Foto na dvoustraně: Tina Kárníková

K pramenům Balinky vede cesta příjemná

Je tu léto, období dovolených a výletů. Aby si člověk dovolenou užil, nemusí za každou cenu kamsi k moři, i za humny se dá krásně relaxovat a poznat rodnou hroudu má svůj velký význam. Ruku na srdce, kdo z vás ví, kde pramení Balinka, a kdo z vás, co vědí, u pramenů Balinky byl?

Petr Chňoupek
Foto: Martina Strnadová,
kresby: Lidmila Anna Dohnalová

Říčka Balinka pramení nedaleko Velkého Meziříčí poblíž jednoho z nejvyšších kopců Arnoleckých hor, jenž nese jméno Havlína (707 m n. m.).

Ale než se dostaneme k prameni, povězte si něco o řece Balince. Je dlouhá přesně 31,1 kilometru a na své cestě od pramene k soutoku s Oslavou ve Velkém Meziříčí proteče Arnolcem, Jersínem, Meziříčkem, Měřínem, Pustinou, Stráneckou Zhoří, Frankovým Zhořcem, Uhřínovem, Balinami, nedaleko velkomeziříčského náměstí si podává ruce se starší sestrou Oslavou a spolu pak spěchají dál jižním a jihovýchodním směrem.

A jak se k pramenům dostat? Zkušený turista se může z Velkého Meziříčí vydat i pěšky. Je to krásná procházka, i když musíte počítat s tím, že měří skoro dvacet kilometrů, a to nepočítáme cestu zpět.

Stačí se jen vydat z Velkého Meziříčí po červené turistické značce severozápadním směrem. Cesta vede kolem Tří křížů přes Lavičky a Závist do Netína. Tady červenou opustíme a dál půjdeme po zelené turistické značce kolem hrabčích hrobky, dále pak lesy na Dědkovskou horu (694 m n. m.) a pak už nás čeká vesnice Kyjov. Pokračujeme dál po zelené na vrchol Havlíny a k prameni Balinky.

Nechcete-li šlapat moc kilometrů, můžete se na zelenou značku napojit až v Kyjově, kde se dá pohodlně zaparkovat třeba u obecního úřadu. Čeká vás výšlap dlouhý zhruba čtyři kilometry.

Přijít se dá i z druhé strany, a to od obce Stáj. Ze Stáje půjdete po zelené turistické značce východním směrem. Tudy jsou to jen tři kilometry. Jít se sa-

mozřejmě dá i z jiných míst, třeba z Bohdalova, Chroustova, Černé, Arnolce atd., jde ovšem většinou o cesty neznačené.

Co vás čeká na místě? Upravený prostor s lavičkou, na které můžete spočinout a koukat do kraje. Bohužel, i zdejší lesy zasáhl kůrovec, a tak stromy zmizely, ale otevřely se nové výhledy. Najdete zde i informační ceduli s povídáním nejen o Balince, ale i o Arnoleckých horách a také je tu k dispozici hrníček, abyste mohli vodu z pramene Balinky ochutnat. Je výborná.

Říčka Balinka nemá jen jeden pramen. Ten pod Havlínou je nejdelší a nejvýdatnější, proto je brán za pramen hlavní. První tři prameny se stýkají v lese nad Arnolcem, další v rybníce Nikl a pak o něco níže v Rychtářském rybníce. Po celé své délce je údolí Balinky velmi příjemným místem, ale asi nejkrásnějším je v úseku od Stránecké Zhoře po Velké Meziříčí, a to především v romantickém Balinském údolí mezi Uhřínovem, Balinami a Velkým Meziříčím.

Balinka je říčka srdci blízká velkomeziříčské výtvarnici Lidmile Anně Dohnalové. „K pramenům pod Havlínou ráda často chodím i se psem, zvláště pak na jaře nebo na podzim, když nejsou taková vedra,“ říká a hned dodává, proč má Balinku a její údolí ráda: „Balinka je zvláštní řeka, a to tím, jak je hluboko zahloubena do terénu. Je to úplně jiná řeka, než jsme v našich končinách zvyklí.“

A jedna zajímavost na konec: Řeka Oslava má dva přítoky jménem Balinka. Ta druhá Balinka je dlouhá pouhých osm a půl kilometru. Pramení v lese mezi Ketkovicemi a Lukovanami. Celou svoji pout' tráví v lesích, a to až do Oslavan, kde pak kopíruje hlavní silnici od Zbýšova a v ulici Na Poříčí, naproti zámecké zahradě, se vlévá do Oslavy.

Text a foto:
Martina Strnadová

Zámeckou kapli požehnal biskup

Biskup Pavel Konzbul požehnal kapli rodiny Podstatzky-Lichtenstein. Obřad proběhl v sobotu 13. července.

Pět desítek pozvaných hostů se sešlo o jedenácté hodině dopolední k žehnání soukromé kaple Neposkvrněného Početí Panny Marie a oltáře sv. Markéty Antiochijské na zámku ve Velkém Meziříčí. „Kaple má pro mě mimořádný význam.

Když sem roku 1945 přišli Sověti, maminka řekla: Moje děti dosud neudělaly první svaté přijímání, musíme to rychle provést. První svaté přijímání jsem tedy měl spolu se sestrou v této kapli. Silný zážitek ve mně zůstal dosud. A když jsme po letech v rytířském sále odhalili fresky, byl jsem velice rád, že zobrazují právě svatou Markétu, to je náš sloup,” uvedl hrabě Jan Podstatzky-Lichtenstein. Svatá Markéta, patronka velkomeziříčského zámku, patří mezi světce s přívlastkem

drakobijce. „My potřebujeme promluvy žen, které to s draky zvládly, jako jsou Panna Maria a svatá Markéta,” pronesl při obřadu Pavel Konzbul.

Zámecká kaple v uplynulých letech prošla opravou, má zrestaurovaný oltář i vitráže v okně. Akademický malíř Jan Knorr do ní namaloval obraz sv. Markéty a spolu s restaurátorem Josefem Filipem ke slavnostní příležitosti vytvořili pro hraběte Podstatzky-Lichtensteina dar v podobě symbolické hraběcí koruny.

Řecký večer, foto: Tina Kárníková

Pouť ve Lhotkách, foto: Martina Strnadová

Pouť v Kůstkách, foto: Martina Strnadová

Muzikanti Ladislava Prudíka, foto: Tina Kárníková

Modelářský svět, foto: Petr Chňoupek

Listověj, foto: Svatopluk Šturma

Odešli z našich řad

Antonín Molek, Velké Meziříčí, nedožitých 75 let, 21. 6. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 4. 7. 2024 s panem **Antonínem Molkem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Josef Černý, Měřín, 56 let, 27. 6. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 4. 7. 2024 s panem **Josefem Černým** z Měřína.

Zarmoucená rodina

Ing. Jaroslav Hladík, Velké Meziříčí, nedožitých 94 let, 2. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 9. 7. 2024 s panem **Ing. Jaroslavem Hladíkem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Dana Panáková, Velké Meziříčí, 58 let, 3. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 13. 7. 2024 s paní **Danou Panákovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Jaroslava Janáková, Velké Meziříčí, 85 let, 4. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 10. 7. 2024 s paní **Jaroslavou Janákovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Lubomír Konvalinka, Velké Meziříčí, 66 let, 7. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 15. 7. 2024 s panem **Lubomírem Konvalinkou** z Velkého Meziříčí.

Eva Sedláčková, Radenice, 72 let, 9. 7. 2024

Marie Hublová, Velké Meziříčí, 95 let, 10. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 17. 7. 2024 s paní **Marií Hublovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Drahomíra Dvořáková, Velké Meziříčí, nedožitých 92 let, 10. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast při posledním rozloučení dne 16. 7. 2024 s paní **Drahomírou Dvořákovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Děkujeme za péči při pobytu v domově důchodců ve Velkém Meziříčí.

Miroslava Juránová, Velké Meziříčí, nedožitých 79 let, 12. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast při posledním rozloučení dne 19. 7. 2024 s paní **Miroslavou Juránovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Marek Drápela, Svařenov, 51 let, 13. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 20. 7. 2024 s panem **Markem Drápelou** ze Svařenova.

Zarmoucená rodina

Jiřina Kopečná, Velké Meziříčí, nedožitých 85 let, 14. 7. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 18. 7. 2024 s paní **Jiřinou Kopečnou** z Velkého Meziříčí.

Dcery Iva a Darina s rodinami

Vratislav Čamek, Březejc, 75 let, 14. 7. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 19. 7. 2024 s panem **Vratislavem Čamkem** z Březejce.

Zarmoucená rodina

Ing. Pavel Borkovec, Velké Meziříčí, 79 let, 19. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 27. 7. 2024 s panem **Ing. Pavlem Borkovcem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Jaroslav Špaček, Velké Meziříčí, 76 let, 19. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 25. 7. 2024 s panem **Jaroslavem Špačkem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Josef Čermák, Velké Meziříčí, 60 let, 26. 7. 2024
Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za projevené kondolence při posledním rozloučení dne 5. 8. 2024 s panem **Josefem Čermákem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Vzpomínáme

Je to rok, co nás opustil náš drahý **Miloslav Drápela**.

Vzpomínají Zdena, Zdenka s rodinou a dcera Leona s rodinou.

Dne 1. 8. 2024 uplynulo 100 let od narození našeho drahého tatínka, dědečka a pradědečka, pana **Vladimíra Makovského**, badatele, spisovatele rodokmenů, zakladatele vlastivědné a genealogické společnosti ve Velkém Meziříčí a také kronikáře města.

S láskou a úctou vzpomínáme. Dcera, syn s rodinou, vnučka Katka s rodinou.

Prosíme, kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku spolu s námi. Děkujeme.

Dne 7. srpna 2024 uplyne 1 rok, kdy nás navždy opustil pan **Alois Šoukal** ze Svařenova.

S láskou vzpomínají manželka a děti s rodinami.

*Nejsi u mne, nejsi vedle mne,
ale stále jsi v mém srdci a myšlenkách.
Stále jsi součástí mého života.*

Letos uplyne 15 let od chvíle, co nás opustil ve věku 56 let pan **Arnošt Svoboda**. Za krásné vzpomínky děkuje manželka Milada s rodinou.

Kdo jste ho měli rádi, věnujte prosím vzpomínku.

*Kdo Tě znal, v dobrém vzpomíná,
kdo Tě měl rád, ten nezapomíná.*

Dne 26. července 2024 uplynulo 5 smutných let, kdy nás navždy opustil náš drahý tatínek a dědeček, pan **František Toman** z Velkého Meziříčí. 18. března 2024 by se dožil 90 let.

S láskou vzpomínají dcery Hana a Zdenka s rodinami.

Dne 1. srpna 2024 tomu byly už 3 roky, co nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček a pradědeček, pan **Jaroslav Hermány**.

S láskou vzpomínají manželka a synové s rodinami

Dne 23. srpna 2024 uplyne 10 let, kdy nás navždy opustil náš tatínek, pan **Václav Homola**.

Dne 4. září 2024 by oslavil 90 let.

S láskou a úctou vzpomíná dcera Alena a syn Miloš s rodinami.

Dne 28. července 2024 jsme si připomněli 5. výročí úmrtí pana **Jaroslava Adama**.

S láskou vzpomíná synové Jaroslav a Zdeněk.

*Těžko se s Tebou loučilo,
těžko je bez Tebe žít.
Láska však smrti nekončí,
v srdcích tě navždy budeme mít.*

Dne 30. července 2024 uplynul jeden rok, co nás navždy opustil pan **Karel Bula** z Velkého Meziříčí.

Kdo jste ho měli rádi, věnujte mu s námi tichou vzpomínku. Děkujeme všem.

S láskou vzpomínají manželka Alena a děti Michaela a Kamil s rodinami.

*Kdo ve svém srdci pro nás tolik lásky měl,
ten s námi žije dál, ten nikdy nezemřel.*

Dne 29. 8. 2024 si připomeneme 5. výročí úmrtí paní **Věry Trojanové** z Velkého Meziříčí.

S úctou a láskou vzpomínají děti s rodinami.

Dne 19. července by oslavil 70. narozeniny pan **Leopold Kunčar** z Netína.

Dne 11. 5. 2018 odešel za svými nejbližšími do domova věčného, kde už nejsou žádné těžkosti a smutky.

S láskou vzpomíná sestra s rodinou.

Dne 14. 7. uplynuly 4 roky od úmrtí pana **Jana Malouška** a 6. 9. to bude rok od úmrtí paní **Yvony Malouškové**, učitelů z Velkého Meziříčí.

V harmonii a lásce se spolu dožili 65. výročí své svatby, které oslavili v domácím prostředí.

Stále vzpomínají dcera a vnučky s rodinami.

Kdo jste je znal, vzpomeňte s námi.

Tam někde mezi hvězdami máme někoho, na koho nikdy nezapomeneme...

Dne 23. srpna 2024 uplyne jeden smutný rok, co nás navždy opustila paní **Marie Prchalová** z Velkého Meziříčí.

Dne 14. srpna by oslavila 73. narozeniny.

S láskou vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují manžel a děti s rodinami.

Osud Ti nedopřál déle s námi být, ale v našich srdcích stále budeš žít.

Dne 4. srpna 2024 jsme vzpomněli 1. výročí úmrtí paní **Marie Smejkalové**.

S láskou vzpomínají manžel a synové s rodinami.

Jen láska a vzpomínky v našich srdcích zůstávají...

Dne 2. 8. si připomeneme druhé smutné výročí, co nás navždy opustil náš drahý manžel, tatínek a dědeček **Petr Navrátil** z Velkého Meziříčí.

S úctou a láskou vzpomíná r. Navrátilova

Všichni, kdo jste jej znali a měli rádi, věnujte mu prosím spolu s námi tichou vzpomínku.

*Přijď za mnou do mých snů,
já budu snít po mnoho dnů,
zde budeme všichni šťastně žít,
jen ještě chvíli Tě tu mít.*

Dne 30. 7. 2024 to bude 11 let, kdy nás navždy opustil náš syn, bratr, vnuk, manžel a kamarád **Vilém Jahoda**.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

Odemykání dětského potenciálu

Most Vysočiny, o.p.s.

PŘEDNÁŠKA PRO RODIČE, VEŘEJNOST A PEDAGOGY

- Pochopení silných stránek u dětí, studentů či dospělých
- Jak najít talenty u dětí a žáků
- Jak funguje náš mozek ve stresu
- Motivace versus inspirace, seberozvoj
- Jak nedělat chyby při využívání vlastního potenciálu a další témata

Přednáškou provedou Jan Mühlfeit (globální kouč, nejen českých olympioniků, stratég a autor knih) a Kateřina Krůtová (lektorka)!

Kdy: 13. září 2024, od 16:00 hodin

Kde: Jupiter club

Vstupné: zdarma

Přednášku organizuje MOST Vysočiny, o. p. s. v rámci projektu MAP IV v ORP Velké Meziříčí.

V případě zájmu o přednášku nás, prosím, kontaktujte z důvodu kapacity sálu (info@masmost.cz).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Děkujeme Domácímu hospici Vysočina, celému kolektivu pod vedením MUDr. Dagmar Vencákové, za příkladnou péči o našeho tatínka Vratislava Čamka.

Rodina Čamkova

JUDr. Tereza Chadimová
ADVOKÁTKA • MEDIÁTORKA

Právní servis

- ✓ v trestním řízení,
- ✓ k nemovitostem,
- ✓ obchodním společnostem a podnikatelům...

Nová pobočka
Velké Meziříčí
Nádražní 2350/30
(vchod z ulice Bezručova)

všechny služby na
akchadimova.cz

Koupíme nemovitost ve Velkém Meziříčí a okolí, dům, byt, st. pozemky, pole, lesy, i v exekuci, platba v hotovosti. Tel.: 605 054 470

Sečeme všem, úpravy zahrad. Tel.: 731 457 371

Zahajujeme podzimní prodej kuřic Dominant různých barev. Stáří 20 týdnů (začínají nést) kuřice jsou vakcinované a pod veterinárním dohledem. Tel.: 737 477 773 Hrbov 42.

Prodám levně zachovalou kompletní polohovací postel:
- Dřevěná postel COLORADO LUX – 90 x 200 cm
- Polohovací rošt DOUBLE MOBIL T5 – 90 X 200 CM
- Matrace AIRSPRING POLAR-GEL – 90 x 200 x 25 cm
Tel.: 737 558 779

Sběratel koupí LP gramodesky a CD disky. Možná i celou sbírku. Přijedu. Tel.: 721 442 860

Provádíme rekonstrukce bytového jádra, zednické práce a stavební práce. Tel.: 605 054 470

LP reality - Prodej, výkup, úvěr s ručením nemovitostí. Tel.: 731 457 371.

Koupím staré hračky, šlapací autíčka, pивní lahve s nápisem, plechovice od olejů, motocykly a součástky k nim, tel.: 732 400 672. Děkuji

Prodám nosič břemen za traktor na hydrauliku. Možnost prohlídky v Blízkově. Tel.: 739 866 153.

Pronajmu inteligentní slušně ženě pěkný pokoj s výhledem na Velké Meziříčí v novostavbě na ulici Zdenky Vorlové, v bytě 3 + kk s velkou lodžii možností využívat nejen sociální zařízení, ale i kuchyňský kout a obývací pokoj. Je zde i možnost přivýdělků posky-

tovat částečnou péči invalidní osobě. Cena dohodou. Tel.: 732 700 685.

Sběratel s více než 30letou praxí, koupí a bezplatně ohodnotí starožitnosti všeho druhu. Např.: obrazy, mince, zlato, hodiny, porcelán a další starožitnosti. Platím vždy hotově na místě. Nejlepší ceny od sběratele! Tel.: 732 961 266

Provádím veškeré malířské a natěračské práce. Tel.: 605 054 470

Koupím jakoukoliv JAWA, SIMSON, MZ, ČZ či PÁV. Děkuji za nabídku. Tel.: 723 971 027

Koupím vojenskou výstroj např.: vysouvací nože, tropické klobouky, oblečení pískové zelené, modré barvy, kanadsky boty okované-plátěné, masky, muniční bedny, bundy s kožichem, ruksaky. Nabídněte cokoli i poškozené! Volejte nebo prozvoňte na tel.: 732 400 672. Děkuji

Prodám palivové dřevo i štípané. Tel.: 605 054 470

Nabízím nástřik podvozku osobních automobilů, ošetření dutin, výměnu motorového oleje, filtrů, brzdových kotoučů a destiček. A další různé opravy dle dohody. Tel.: 735 972 157.

Prodám cihly YTONG 25x50, paletu za 2500 korun. Cihly jsou strašně a použité – vhodné použít na garáž nebo stolu. K dispozici 10 palet. Tel.: 733 240 772

Prodám štípané palivové dřevo tvrdé i měkké. Tel.: 607 125 672.

Prodám nové klasické šachy a druhé pěkné skleněné. Cena dohodou. Tel.: 773 531 312

DOZA
středisko volného času
Velké Meziříčí

Přihlašování do kroužků na šk. rok 2024/2025 bude spuštěno od 1. září 2024.

Aktualizujte si údaje ve svém klientském účtu na www.dozavm.cz. Nabídku volnočasových aktivit sledujte na webu, FB nebo IG.

SVČ vám přeje krásné léto a skvělý zbytek prázdnin. Od října začínáme, těšíme se.

Park Food Festival bude v půli září

Na 14. a 15. září se chystá do zámeckého parku Park Food Festival. Jak název napovídá, půjde tu o jídlo, ale ne jen o ně.

Těšit se můžete samozřejmě na gastro zónu, ve které na vás budou čekat speciality 9 světových kuchyní (Argentina, ČR, Egypt, Francie, Gruzie, Mexiko, Řecko, Thajsko, USA). Na ty odvážnější čeká možnost ochutnat pokrmy z jedlého hmyzu a šneků. Chybět nebude pivo ze čtyř pivovarů (včetně

místního – Harrach). Víc než bohatý bude i doprovodný program. Čeká vás 9 koncertů (např. kapela Brixtn, Igor Chmela s kapelou Dafne, Jana Vondrů, Jimmy-G, Wendy's pop rock band), 4 divadelní představení (např. Špatně namíchaný bublifuk, Mikroteatro, Jan Hrubec), 8 show (např. kuchařská show M. Hrušešové, cirkusové představení Patálie a Trampoty, hudební a literární workshopy – Žůžo Muzička, I. Komárková, L. Šavlíková, animační program s pohádkovými maskoty – I. Mutlová, parkour show, barmanský flair). Chybět nebude beauty zóna, relax zóna, předváděčka vozů Opel, nonstop tvořivé dílny a dětský koutek, soutěže a tombola o desítky hodnotných cen.

Děti mladší patnácti let a držitelé průkazu ZTP a ZTP/P mají vstup zdarma, ostatní sobota: 190 korun, neděle: 150 korun, sobota + neděle 250 korun.

Záměrem akce je sousedská (sousedská ve smyslu pro všechny obyvatele města a přilehlého okolí) slavnost v příjemném prostředí zámeckého parku s dobrým jídlem, hudbou a zábavou pro děti.

Petr Chňoupek

Zdravé město se rozloučí s létem

Ekocentrum Baliny bude v neděli 25. srpna hostit akci Zdravého města Velké Meziříčí s názvem Halóóó děti, než začne škola. Těšit se můžete na příjemné prostředí, které nabídne malování na obličeje, tancování pro děti, rady, jak na opravu kola, či můžete jen posedět a užít si přírodní krásy ekocentra. Využít můžete i společné vyjížděky na místo konání, sraz je ve 12:00 u vstupu do Balinského údolí. Akce je určena nejen pro rodiče s dětmi, ale i pro širokou veřejnost, začátek připadá na 13:00. Vstup i občerstvení je zdarma.

Tina Kárníková

O peníze na kulturu se dá dál žádat

Rada města v červnu rozdělila další peníze z grantu na kulturu. Stále ještě zbývá cca 15 tisíc korun a další peníze ještě mohou přibýt závislosti na tom, zda všichni obdarovaní z června skutečně podepíší smlouvu. Chystáte-li v tomto roce ještě nějakou kulturní akci, lze dál průběžně o finanční prostředky žádat. Více o tom, jak žádat, najdete na: <https://www.velkemezirici.cz/o-meste/dotacni-programy/poskytovane-mestem/kultura>.

-red-

Funny Fest bude 23. srpna

Letos se uskuteční již 10. ročník multižánrového festivalu Funny Fest pořádaný zařízením Wellmez. Vystoupí zde například Žádný problém, Katie, Dia, My Time, Down the Vol. Součástí akce je i doprovodný program, ve kterém nebude chybět fotokoutek, malování na obličeje, stolní fotbal, slalom s brýlemi simulujícími opilost či stav po požití marihuany. K nahlédnutí budou také výtvarné práce uživatelů zařízení Wellmez a jejich kazuistiky.

Přijďte si 23. srpna na velkomeziříčské náměstí užít akci pro malé i velké. Vstup je zdarma.

Tina Kárníková

Sportoviště VM

Ředitel příspěvkové organizace Sportoviště VM vyhlašuje výběrové řízení na pozici **SPRÁVCE SPORTOVIŠT** na dobu neurčitou. Bližší informace sdělí Ing. Michal Hořínek, tel.: 724 006 983

Více naleznete na www.sportovistevm.cz.

Český svaz žen pojede do Poděbrad

Český svaz žen Velké Meziříčí pořádá 21. září zájezd do Poděbrad. Těšit se můžete na společnou komentovanou prohlídku lázní s průvodcem či na společnou návštěvu Polabského Muzea Poděbrady. V tento den zde probíhá doprovodná akce s názvem Poděbradský den srdce. Odjezd z Velkého Meziříčí v 6:30 – autobusová zastávka Novosady – směr Jihlava. Odjezd z Poděbrad v 17 hodin. Rezervace + úhrada zájezdu: Rose-M (Vrchovická 74/2, Velké Meziříčí). Cena zájezdu: 500 Kč. V případě dotazů volejte na tel. č.: 739 567 143.

Divadlo Ikaros chystá letní koncert

Vybrané písně z muzikálu Největší showman i další oblíbené melodie v podání herců z divadla Ikaros rozezná velkomeziříčské náměstí ve čtvrtek 15. srpna od 17 hodin. Kromě kulturního zážitku se diváci mohou těšit také na gastronomické potěšení.

„Kamarádky z Ikara, které se o nás na každém představení skvěle starají, nedávno otevřely vlastní restauraci Lanč Branč a my bychom je chtěli v jejich začátcích podpořit. Proto jsme se rozhodli udělat koncert na náměstí, ať lidé mohou ochutnat, co všechno holky umí,“ láká diváky Roman Drápel. „Bude to takový koncert toho, co nás baví,“ dodává Radek Polášek s tím, že poděkování patří městu Velké Meziříčí a Jupiter klubu.

Kateřina Maloušková

Lanč Branč menu:

hot dog, trhaný burger, trhačka s čedarem, tortilla

Sociální služby města Velké Meziříčí

Naše léto

Vysoké teploty, bouřky, občas zlobící zdraví – to vše nás provází našimi letními dny, v nichž se necítíme příliš dobře. Přesto jsme se na léto těšili, vždyť má i pro nás své benefity. A vzhledem k našemu věkovému průměru rádi vzpomínáme na to, jaké bylo naše léto dříve. Protože většina nás pochází z venkova, žili jsme často podobným způsobem. My, ženy, jsme se staraly o domácnost a děti. Chodily jsme do zaměstnání, a tak jsme už vyhlížely dobu prázdnin a dovolených. Svá všední odpoledne jsme dosti často trávily na zahradách a třeba i při rodinných výpravách do lesa nebo někde u rybníka. V létě jsme zavařovaly ovoce, připravovaly sirupy na zimu a snažily se, aby na našich zahrádkách všechno kvetlo. Muži měli k našim latifundiím přístup praktičtější. Většinou je zajímalo na zahradě jen to, co mohla rodina sníst. Někteří z nich rádi chodili na ryby nebo se věnovali myslivosti. Pokud trávili svůj volný čas v hospodě, hodně nám to vadilo. A kam jsme jezdili na dovolenou? Náš svět měl své socialistické hranice a když jsme našetřili na dovolenou, jelo se většinou do Bulharska k Černému moři. Tehdejší Jugoslávie měla povolenkové omezení. Byla ještě možnost navštívit Baltské moře nebo NDR. Častým místem dovolených byly také československé lázně a Tatry. Ale i u nás je krásně a často jsme se cítili báječně třeba u českého rybníka. Děti nám vyrostly, máme už nejen vnoučata, ale i pravnoučata. Moc jim všem přejeme, ať je jejich léto co nejhezčí a moderní doba ať je k nim vlídná. Ať chodí do lesa a k vodě i za nás.

Klienti DPS

Děje se v knihovnách

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
Velké Meziříčí

„Jsme podřízeni času. Čas velí: VPŘED!“ Kdo by se slovy Williama Shakespeara nesouhlasil!

Vždyť městskou knihovnu navštěvují čtenáři v Charitě už více než čtvrt roku! A zatímco tam čas plyne v poklidném letním tempu, jen o pár metrů dál pádí přímo zběsile. Jistě proto, že se na stavbě pořád něco děje. Rekonstrukce pokračuje svižným tempem a tak se tam podívejme hned třikrát. Ovšem ti, kteří bydlí v bezprostředním sousedství, mají všechny ty hlučné a prašné práce na očích neustále. Víme, že to není nic moc. A děkujeme za trpělivost.

text: Ivana Vaňková, foto: Josef Hřeben

Scházejí se každou neděli, dvaapadesátkrát v roce, i když je Štědrý den či Nový rok, ať je vedro nebo zima, mrzne, prší, fouká, chumelí – už čtyřicátým rokem. Spojuje je láska ke psům. To kvůli nim se o víkendu brzy ráno vyhrabou z postele a ať se jim třeba někdy nechce, vezmou vodítko, pamlskovník plný dobrot a vyrazí směr Fajt'ák – Martinice. Sraz mají na cvičáku u rybníka, aby trénovali, něco nového se naučili, o kousek víc si rozuměli a hlavně, aby si to spolu pořádně užili. Jejich cílem nejsou žádné velké sportovní výkony, ale spokojený páníček i pes. Řeč je o členech kynologického klubu a jejich čtyřnohých part'ácích.

TEXT A FOTO
MARTINA STRNADOVÁ

Čtyřicet let se psy

*Foto na titulní straně: Zakladatelé
klubu Václav Novotný a Ota Šandera*

Kynologický klub v prvomájovém průvodu v 80. letech

Dobový výcvik

Kynologický klub ve Velkém Meziříčí založil Václav Novotný spolu s několika stejně nalděnými nadšenci v období 1984–1985. „Na vojně jsem sloužil jako psovod roty na hranicích v Mikulově. Předtím jsem nikdy psa neměl. Do civilu jsem si pořídil štěně, svého prvního psa, fenu německého ovčáka Citu a jezdil s ní cvičit do Velké Bíteše. Začal jsem shánět zájemce o založení klubu i u nás. Našel jsem a jedním z nejvěrnějších se stal Ota Šandera, který se mnou jako jediný vytrval

v klubu dodnes,” popisuje Václav Novotný impuls k založení kynologického klubu. Ten vznikl pod hlavičkou Svazarmu, tak jako tehdy všude v republice, a první cvičák se nacházel nad novým nádražím, kde byla autokrosová dráha. Členové se psy se účastnili třeba prvomájových průvodů, různých soutěží a zkoušek, jezdili s ukázkami za dětmi do škol. „Bylo nás asi osm až deset. Cvičili jsme služební plemena, tedy zejména německé ovčáky, a platilo, že v případě ohrožení republiky jsme povinni nastoupit s nimi do

strážní služby," říká Otakar Šandera. Za čtyři desítky let se kynologie dost zásadně proměnila. Dřív byli psovody zejména muži, ženy byly naprostou výjimkou, což dnes neplatí. Také výcvik tehdy probíhal zcela jinou formou. „Styl výcviku byl tvrdý, šlo přece o psa v armádě. Musel perfektně zvládat zadržení. Cvičili jsme obrany, na rukáv, psi překonávali dvoumetrové překážky, bariéry, dostávali zabrat. Dnes už i armáda a policie cvičí se služebními psy motivačně, styl výcviku je úplně jiný," hodnotí Ota. V listopadu roku 1990 byl kynologický klub ze Svazarmu převeden pod Moravskoslezský

„Dnes a denně žasnu nad nevídanou psí oddaností a tolerancí. Díky těmto psím vlastnostem se řada páníčků nikdy nedozví, že právě udělali v tréninku chybu, zatímco jiné zvíře by jim to dalo pěkně sežrat. Neznám druhé takové zvíře, jako je pes!" říká František Šusta, světově uznávaný trenér zvířat a propagátor pozitivních metod tréninku.

kynologický svaz, kde je registrován dodnes. Nyní čítá asi 45 členů, kteří se od roku 2005 scházejí na cvičišti v Martinicích, v místě zvaném U Rybníčků. I díky obci Martinice zde mají skvělé zázemí. Předsedkyní klubu je Ivona Bernatová. „Děláme hlavně socializaci, pes se otrká a naučí fungovat ve smečce. Pořádáme štěněcí kurzy, trénujeme základní poslušnost, zájemci u nás mají možnost připravit se a udělat zkoušky podle národního i mezinárodního zkušebního řádu i poznat různé výcvikové metody, poradíme s přípravou na výstavu. Se psy vyrábíme na socializační procházky,

někdy i do města, na nádraží či do nějakého provozu, kde je zvykne na různá prostředí. Pořádáme psí závody Legrando, silvestrovskou vycházku, vystupujeme na dnech dětí a dalších akcích," vyjmenovává aktivity Ivona. Mezi členy klubu jsou tací, kteří se svým psem dělají třeba i canisterapii či záchranářinu nebo některé psí sporty. „Nejde nám o úspěchy, netlačíme nikoho do zkoušek, naším cílem je, aby lidé byli spokojeni a pes socializovaný, to je nejdůležitější. A přitom psy učíme základní poslušnosti postavené na pozitivním přístupu, žádný nátlak, násilí, důležitá je důslednost. Ve finále je stejně nejpodstatnější naučit pracovat psovoda," zdůrazňuje Alena Vidláková, jedna z výcvikářek klubu. Je to totiž přesně tak, když pes neposluouchá, je nezvladatelný či agresivní, není to jeho chyba, vždycky za to může jeho pán. To on se musí naučit svého psa pochopit, vychovat a vycvičit, aby z něj byl fajn společník a ne otravný

nebo nebezpečný tvor. Oproti časům minulým jsou dnes členy klubu ženy a muži všech věkových kategorií, se psy různých ras, velikostí i povahy, s papíry i bez. Cvičí celoročně každou neděli. Během léta už od osmi ráno, v zimě od devíti se na louce u Martinic rozléhá psí štěkání a povely páníčků – sedni, lehni, vstaň, k noze, ke mně... Všichni společně pěkně v řadě za sebou pochodují, pilují poslušnost, hodně chválí, ale někdy se na své miláčky i trochu zlobí, protože ani pes stejně jako jeho pán občas nemají svůj den, ale všechno jde zvládnout v klidu. Vřak příště to bude zase lepší. Že se zrovna nedaří? Nic se neděje, stačí, když se pes s ostatními aspoň vyblbne a vylítá, i to je důležité. A mezitím si páníčci pokecají, dají si kafe a poočku sledují své svěřence, aby něco neprovedli. Závěrem vyrazí na společnou vycházku. A za týden znovu. Protože je to spolu baví, a to je nejvíce!

Motorkáři se sešli na pokec

Ivo a Kamil Holánovi spolu s Ivo Kaštanem vyprávěli fandům motocyklového sportu o svých zážitcích ze závodů. Sešli se ve čtvrtek 11. července v kině Jupiter klubu při promítání dokumentu Plná 6.

Film s podtitulem – čím blíží jsi smrti, tím víc cítíš život – představil Kamila Holána, jednoho z našich nejlepších závodníků na přírodních okruzích, coby srdcaře, který podlehl vášni pro rychlost. Zdejšímu publiku se Kamil představil navíc jako závodník, jehož kořeny stejně jako počátky lásky k motocyklovým závodům jsou ve Velkém Meziříčí. Oba jeho rodiče se totiž narodili na velkomeziříčském

zámku, Kamil už pak v někdejší porodnici v Mostišťích, a první setkání s motocyklovým sportem Kamil zažil při Ceně Českomoravské vysočiny na okruhu kolem Hrbova. „Závodit jsem začal poměrně pozdě, až kolem dvaceti, ale všechno, co bzučelo, mě vždycky odmala fascinovalo,” zmínil Kamil Holán.

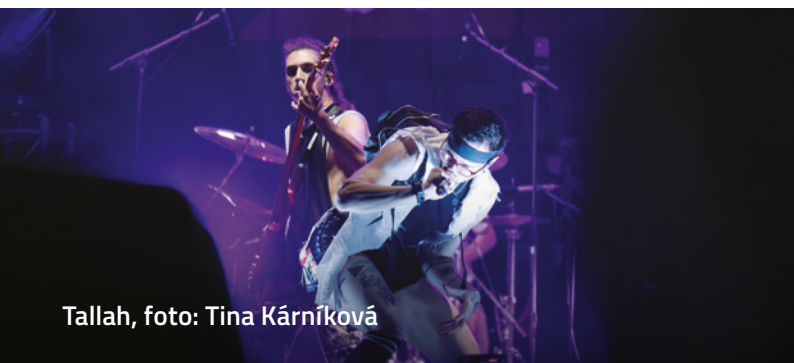
Rodina Holánových se časem přestěhovala do Žďáru nad Sázavou, protože Kamilův otec Ivoš tam jako fotograf dostal práci i byt, nicméně setkání s ním v kině si nenechala ujít řada jeho spolužáků a kamarádů z Velkého Meziříčí. Se zájmem poslouchali povídání a vzpo-

mínky tří motorkářů, kteří mají zážitky z extrémních závodů z celého světa. Moderátor besedy Ivoš Kaštan se ptal třeba na podrobnosti závodů Pikes Peak i Daytona, ale nejvíc se řeč točila kolem Tourist Trophy na ostrově Man, který Kamil Holán dokázal jako první Čech vyhrát.

„Jsem strašně rád, že jste přišli. Moc si vážím toho, že jsme se sešli tady v rodišti táty a skoro i mého, a že dakarová legenda Ivoš Kaštan byl u toho,” zakončil bezmála dvouhodinovou besedu Kamil Holán. S Kaštanem si na závěr slíbili, že se třeba někdy potkají na nějakém ze závodů.

Martina Strnadová

Fajtfest 2024

Tallah, foto: Tina Kárníková

Erra, foto: Petr Chňoupek

While She Sleeps, foto: Tina Kárníková

Plnič sodovky František Pol se narodil ve Velkém Meziříčí a v legiích bojoval s 8. střeleckým plukem „Slezským“. Už v minulém čísle jsme psali o legionáři Františku Pólovi z Mostiště. Ovšem došlo k tomu, že k němu byla chybně přiřazena fotografie právě Františka Pola z Velkého Meziříčí. Pojdme se seznámit i s jeho osudem.

Zapomenutí HRDINOVÉ

Velké Meziříčí má bohatou historii, do které se zapsala nejedna osobnost. Na některé se ovšem zapomíná. Mezi takové patří i legionáři. V našem seriálu chceme připomenout osudy některých z nich.

Cesta domů vlakem vedla přes Kanadu

František Pol se narodil ve Velkém Meziříčí 3. února 1884 v domě číslo popisné 150 (Bezděkov), a to jako syn nádeníka Františka Pola, který byl synem tkalce z Horních Heřmanic Františka Pola a jeho ženy Marie rozené Nováčkové. Matkou Františka byla Marie, dcera nádeníka z Radostína Václava Kulhánka a jeho ženy Kateřiny rozené Pólové ze Ždírci. V matrice je u jeho jména poznámka, že rodiče žili spolu, ale nebyli oddáni.

František Pol pracoval ve Velkém Meziříčí jako plnič sodovky a nádeník v pivovare. Před válkou bydlel v Dalimilově ulici číslo popisné 89. Dne 9. února 1908 se ve velkomeziříčském kostele oženil se služebnou z Velkého Meziříčí číslo popisné 484 (řeznictví Josefa Vomely na Karlově) s Marií (narozena 2. srpna 1878), dcerou podruha z Rousměrova Josefa Suka a jeho ženy Františky rozené Šustáčkové.

Když začala válka, bylo mu třicet let a rukoval ke 14. zeměbranceckému pluku a s ním směřoval do Haliče. Do ruského zajetí padl 14. nebo 15. listopadu 1914 u vesnice Marszowice nedaleko Krakova. Zajetí trávil na břehu Volhy ve Volsku a později pod Kavkazem ve Stavropolské gubernii. Pracoval na poli a poté na ekonomii jako klíčník.

Do československých legií se přihlásil v červenci 1916 v Kyjevě. Dne 28. července 1917 vznikl v Borispolu 8. střelecký pluk československých legií, který dostal název Slezský, 14. srpna 1917 byl k němu přiřazen i voják František Pol. S plukem se zúčastnil bojů u měst Nikolsk Ussurijský, Nižnyj Tagil či Kungur, později se pak podílel na obraně magistrály v úseku Mariinsk – Irkutsk.

František Pol se domů vracel na lodi M. S. Dollar, která z Vladivostoku vyplula v sedm hodin večer 6. června 1920. Legionáři později uváděli, že ubytování ani strava nestály za moc. Nicméně loď přistála 22. června ve Vancouveru. Tam se pluk přesunul na nádraží, naložil se do čtyř vlaků a vyrazil směrem na východ, aby 24. června zastavil v městečku Valcartier nedaleko Quebecu. Tady pluk pobyl zhruba tři týdny, 14. července už byl zase ve vlaku, který směřoval do přístavu Halifax. Cesta trvala dva dny a do večera 16. července byl celý transport už na lodi Belgic. Ta z Halifaxu vyplula 17. července ráno. Ubytování a strava tady byla údajně lepší než na M. S. Dollar. Belgic zakotvila 26. července v německém přístavu Cuxhaven a legionáři se znovu začali přemísťovat do vlaků.

Kvůli bolševickým nepokojům v Sasku jel vlak s legionáři přes Bavorsko, takže 29. července byl v Plzni, 30. července v Olomouci a 31. července v Opavě.

Druhá část pluku odjela z Valcartieru 15. července do Quebecu, kde se nalodila na loď Valencia, která do Cuxhavenu dorazila 27. července. Vlak s touto částí pluku taktéž směřoval do republiky přes Bavorsko a do Opavy dorazil 4. srpna. Nevíme přesně, v jaké části transportu byl František Pol, ale s největší pravděpodobností v té na lodi Belgic.

Demobilizován byl 2. listopadu 1920. Po válce se vrátil do Velkého Meziříčí, kde pracoval jako úřední zřízenec a aktivně se také zapojil do života Jednoty československé obce legionářské ve Velkém Meziříčí, kde byl dlouhá léta pokladníkem.

Petr Chňoupek

POMŮČKA: AMBA NUN, PRŮTAT PUNT	VÝHRY NA DVOJICE ČÍSEL	3. TAJENKA	ZNAČKA ASTATU		ŘEKA PROTEKA- JÍCÍ PARIŽI	MLÁDĚ LICHOKO- PYTNIKA	STŘELNÁ ZBRANĚ		JEDNO- MYSLNÝ	SPRAVO- VAT OBUV (zastarale)	VZDYCHAT	ZNAČKA CÍNU	ŠKODLIVÝ MOTÝL	UPADAT DO SPÁNKU	ČERNOBÍLÝ PTÁK
BEDUÍN- SKÝ PLAŠT				OMÁČKA FRIMLOVY INICIÁLY				KŘEČ							
VYDRŽO- VANÁ MILENKA								5. TAJENKA							
FUJ			UMĚLECKÉ DÍLO OSTRAŽITÍ					MUŽSKÉ JMÉNO 1. TAJENKA				ČESKÝ HEREC PATŘÍČÍ IZEROVI			
SLOVENSKÝ „JAK“				NEOKRÁSTI PATŘÍČÍ ILONĚ									TUMÁŠ PROSTO- DUCHOST		
	OMAMNÉ LÁTKY NĚMECKY „ÚRAD“					SPIKNUTÍ (zastarale) CITOSLOV- CE NÁRKU					ERB CITO- SLOVCE OŠKLIVOSTI				
SMĚNEČNÝ RUČÍTEL					KTERÝ MISTR POPRÁVČÍ					ŽENSKÉ JMÉNO ANGLICKY „ŽALIV“					
JEDNO- STOPÉ VOZIDLO								ITALSKÝ PŘÍSTAV SOUČÁST NOSU						LÁTKA VYVOLÁ- VAJÍCÍ ALERGII	AFRICKÉ BUBNY
KLÁNÍ							VNIKAT DO ZEMĚ CHYTANÝ								
	STISKACÍ OZDOBNÁ SPONA	VLÁKNO ZDRAVIT POHYBEM PAŽE				MASTI KRMIT SVÝM LÉKEM					DOMEK SPOLUZA- KLADATEL DADAISMU				
KOŘENÍ					PÁDOVÁ OTÁZKA ANGLICKY „LÁSKA“					INDIÁNSKÝ SYMBOL JMÉNO ZÁTOPKA					
POPĚVEK			DRUH TISKOVÉ DESKY NÁPRAVA									ANGLICKY „UMĚNÍ“ ČESKÝ ŠACHISTA			
JMÉNO PĚVCE ŽIDKA				TYČE VOZŮ ZNAČKA THALLIA				JMÉNO HERCE FIALY					ZNAČKA GALLIA ZNAČKA KŘEMIKU		
4. TAJENKA								2. TAJENKA							
VELMI STARÝ								PATŘÍČÍ ALANĚ							

Vrchnostenský aneb Děkanův dvůr

Zdroj textu: turistikavm.cz

Děkanův dvůr, ač už na katastru obce Petráveč, je těsně přilepený k Dolním Radslavicím. Tato rozsáhlá budova, která je dnes ve velmi neutěšeném stavu, má dlouhou a bohatou historii.

V roce 1493 dvůr vlastnil úředník nad městským špitálem Václav z (tajenka 1), v roce 1515 pak Jindřich Rokovský z Rokovníka, roku 1532 J. Dub (podle něj se pak dvůr zval Dubov). V roce 1545 je jako majitel uváděno město Velké Meziříčí a roku 1605 jakýsi Pavel, který toho roku daroval farnímu kostelu ve Velkém Meziříčí krásný obraz, který ukořistil během války. Nemáme ovšem přesné informace, během které války se tak stalo. Dále pak máme k dispozici smlouvu ze 17. října 1641 mezi

velkomeziříčským farářem Jiřikem (tajenka 2) a hraběnkou Annou Khieslovou rozenou (tajenka 3) z Dubé a Lipé. Ze smlouvy vyplývá, že farář Pirous tento den od hraběny koupil zpustošený dvůr a od té doby dvůr patří nepřetržitě velkomeziříčské farnosti. Ještě toho roku ovšem farář prodal hraběnce zpět 59 měr pozemků, a to za cenu 100 zlatých.

Podle soupisu z roku 1750 patřilo ke dvoru 75 měr polí, 12 měr (tajenka 4), 1 míra zahrady, 60 měr úhuru a 10 měr lesa. Co se týče lesů, měl farář s vrchností smlouvu, podle které v lese těžil dřevo pro svoji potřebu (dřevo z těchto lesů bylo použito při stavbě fary i kostela), (tajenka 5) pak lesy využívala jako honitbu. Farář taktéž nesměl lesy měnit za pole a měl povinnost vytěžené části lesa dosazovat.

Tajenka z minulého čísla: *Tasovců, moravskému, Znětínek, markrabských, Marka*

Znění tajenky a jméno s bydlištěm zašlete do 23. srpna 2024 na adresu: velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo poštou či doručte osobně do redakce.

Výherci: *Jarmila Smejkalová, Michal Babák a František Tůma z Velkého Meziříčí*

Praktický podsedák

DÍL 92: ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Židovský hřbitov sloužil svému účelu tři sta let.

Co dokládá přítomnost židovského osídlení? Typické domy, synagoga a hřbitov. Když se v Meziříčí v průběhu třicetileté války usazovali Židé, brzy potřebovali i místo, kam by mohli ukládat zemřelé. Roku 1650 zakoupili „pusté místo Holubářovské ku pohřbu těl mrtvých židovských“. Jak bylo tehdy zvykem, zaplatili první splátku a spláceli pravidelně po 3 zlatých ročně po dobu téměř dvaceti let. Vzhledem k tomu, jak dlouho splácení trvalo, podařilo se jim nakonec částku 60 zlatých přeplatit o 1 zlatý, který jim byl v příštím roce odečten z daní. Mezitím už ovšem hřbitov sloužil svému účelu. Nejstarší dochované náhrobky jsou datovány rokem 1677. Celkem je na hřbitově více než 1300 náhrobků. Nápisy jsou hebrejské, od 19. stol. německé, z 20. stol. i české. Přes řeku k němu původně vedla dřevěná lávka. Když byla zničena povodní, přispívali od roku 1768 Židé na údržbu mostu k Moránskému hřbitovu a používali jej také.

Text: Marie Ripperová
Foto: archiv redakce

Interaktivní mapa
památek ve městě:

Město pod lupou

Kalendář akcí

Kino

Kinosál JC

3. 8. 2024, 19:30
Zahradníkův rok

4. 8. 2024 17:00
Já, padouch 4

7. 8. 2024, 18:00
Zápisník alkoholiky

8. a 14. 8. 2024, 17:00
V hlavě 2

9. 8. 2024, 19:30
Deadpool & Wolverine

10. 8. 2024, 19:30
Námi to končí

11. 8. 2024, 17:00
10 životů kocourka Mňouka

15. 8. 2024, 18:00
18. a 25. 8. 2024, 19:00
Vlny

21. 8. 2024, 19:30
Borderlands

22. 8. 2024, 19:30
Fakjů princezny

24. 8. 2024, 19:30
Vetřelec: Romulus

29. 8. 2024, 17:00
Harold a kouzelná pastelka

29. 8. 2024, 19:30
Vrána

Změna programu vyhrazena.

Různé

15. 8. 2024, 17:00
Náměstí
Letní koncert Ikaros

17. 8. 2024, 12:00
Na hřišti za ZŠ, Měřín
Měřínský kros

23. 8. 2024, 15:00
Náměstí, Velké Meziříčí
Funny fest
Více informací na straně 21

25. 8. 2024, 13:00
Ekocentrum Chaloupky, Baliny
Halóóó děti, než začne škola
Více informací na straně 21

25. 8. 2024
Hřiště Mostiště
Dětský den

31. 8. 2024, 12:00
Křižanov
150. výročí založení SDH
Křižanov

5. 9. 2024, 10:00-18:00
Zahrada stacionáře Nesa
Den charity

7. 9. 2024, 10:00
Prostor u kostela, Měřín
Oslavy 150 let SDH Měřín
a loučení s létem

14.-15. 9. 2024
Zámecký park, Velké Meziříčí
Park food festival
Více informací na straně 21

16. 9. 2024, 18:00
Jupiter club
Zahájení tanečních kurzů pro
mládež
Vstup ve společenském oděvu.

13.-15. 9. 2024
Fara na náměstí
Káva od srdce

Velkomeziříčské Kulturní léto Náměstí

9. 8. 2024, 19:00
Rest

10. 8. 2024, 19:00
Weget

11. 8. 2024
18:00 Zahrajem
20:00 Amarylis

24. 8. 2024, 18:00
Stetson

25. 8. 2024, 18:00
The Lewis Craeven band

30. 8. 2024
19:00 Red Hot Chili Peppers
21:00 Hrací skříň

31. 8. 2024, 19:00
Taneční večer se skupinou
Renovace
Změna programu vyhrazena.

Koncerty

10. 8. 2024, 13:00
Dolní Heřmanice
XVI. ročník Heřmanické
dechovky

16.-18. 8. 2024
Fajtův kopec/ Ve stanu vstanu
Festival Bezmez
Vystoupí kolem 20 hudebníků

18. 8. 2024, 16:00
Modrý statek, Měřín
Country na statku se
skupinou Kdo má čas

Výstavy

9. 8.-15. 9. 2024
Muzeum VM
Výstava Jarmily Dvořákové
Všechny krásy světa
Vernisáž proběhne 8. 8. v 17:00

Poutě na Velkomeziříčsku

11. 8. 2024
Závist, Panna Marie

18. 8. 2024
Netín, Panna Marie

1. 9. 2024
Dolní Bory, sv. Jiljí

Letní kino

9. 8. 2024, 18:00
Zámecký park
Hříšný tanec

16. 8. 2024, 18:00
Za novou synagogou
Účastníci zájezdu

16. 8. 2024, 20:45
Fotbalové hřiště, Měřín
Letní kino Kung Fu Panda 4

Historické slavnosti

Doba třicetileté války
Zámek Velké Meziříčí

7. 9. 2024

11:00 nástup vojska
11:15 kapela Alioquin
11:45 kapela Zanyka
12:15 Roseta: dobové tance
12:40 TAS: šermířské
vystoupení
13:00 dobová módní přehlídka
13:30 nástup vojenských
jednotek, příjezd Albrechta
z Valdštejna
14:00 Föder Teáter: Romeo
a Julie
14:30 kapela Alioquin
15:00 vojenská šarvátka
v parku
16:00 kapela Zanyka
16:30 Roseta: dobové tance
16:50 TAS: šermířské
vystoupení
17:10 Föder Teáter: dobové
tance
17:30 kapela Zanyka
18:00 nástup vojenských
jednotek, ukončení

8. 9. 2024

12:00 kapela Alioquin
12:30 nástup vojska
12:45 Roseta: dobové tance
13:00 Bandiere e Spade
13:25 kapela Zanyka
14:00 vojenská šarvátka
v parku
15:00 kapela Alioquin
15:30 TAS: šermířské
vystoupení
16:00 dobová módní přehlídka
16:25 nástup vojska, výplata
žoldu, odjezd Albrechta
z Valdštejna
16:50 Roseta: dobové tance
17:10 Bandiere e Spade
17:30 TAS: šermířské
vystoupení
17:50 kapela Zanyka

Pravidelně aktualizovaný
kalendář akcí
naleznete na webu
www.velkomeziricko.cz

